

Mye forsvar, lite refleksjon

Pål Grøndahl Grøndahl
pagron50@gmail.com

Fagetisk råd forsvarer en meningsløs klageprosess som ikke bidrar til læring.

Pål Grøndahl. Foto: Kristin Svorte

Leder for Fagetisk råd (FER), Mette E. Garmannslund, har i to innlegg (5. og 16. januar 2024) forsvart de nye retningslinjene for rådets behandling av klagesaker. Hun gjennomgår gangen i selve klagebehandlingen og fastholder at prosessen er ivaretagende og tilfredsstillende. Videre påpeker hun at psykologer har plikt til å inngå i samarbeid med FER.

Garmannslund svinger svøpen over oss som måtte være kritisk til de nye retningslinjene. Hun anerkjenner i sitt første tilsvare (Garmannslund, 2024a) at jeg i min første kronikk (Grøndahl, 2024) løftet opp en viktig debatt, men påpeker samtidig at FER i de rundt 60 sakene i 2023 kunne «telle på en hånd» der psykologen hadde problematisert samarbeidet med dem. Litt svette får man tåle, skriver hun, og henviser til min kroppslige aktivering i kontakten med FER. Ikke nok med det; alle psykologer har visstnok nytte av litt etisk rundgang i perioder.

Kritikken blir ikke besvart

Jeg leser at også Nina Dalen og Knut Dalen (2024) er kritiske til at FER ikke lenger identifiserer etisk relevante temaer og problemstillinger. De skriver at:

«Fagetisk råd vil nok ha god nytte av at Den etiske beslutningsprosessen kjem fram i dagslyset att, slik at den etiske refleksjonen vert mindre smertefull og meir opplyssande for den innklaga psykologen.»

Også etiker og filosof Ragna Matea Bull (2024) skriver at hun savnet informasjon om hvilke etiske spørsmål som var grunnlag for samtalen med den innklagede psykologen, da hun selv klaget inn sin tidligere behandler til FER.

FERs leder er i sitt andre innlegg (Garmannslund, 2024b) tydelig på at det ikke er en vurdering av om psykologen har gjort noe galt, som er inngangen til en klagebehandling, men «det at det faktisk kommer en klage».

Premisset for klagebehandling er altså at klagen er fremsatt, uansett hvor godt eller svakt begrunnet den er. Dette er jeg sterkt uenig i. Den nye ordningen gir grunnlag for at hvem som helst, både høy og lav, kan iverksette en stressende prosess overfor en psykolog man misliker trynet på. Om noen burde kjenne til hvor hett det kan være i ulike sakkyndigsaker, så er det FER. Som sakkyndige innen barnefeltet eller i strafferetten kan psykologer bli utsatt for grunnløse, usaklige klager og hevnaksjoner. De risikerer også å bli «brukt» i konfliktfylte saker. En annen konsekvens ved en klageprosess som ikke baserer seg på at et minimum av kriterier er oppfylt, er at det kan svekke en ydmyk holdning til det å bli innklaget, og ikke minst redusere FERs legitimitet.

Meningsløs prosess på Teams

Å sitte foran et reflekterende team på Teams for å reflektere fagetikk uten at jeg aner hva slags regel jeg har brutt, anser jeg som læringsmessig meningsløst. Jeg får bare lett frittflytende skyldfølelse av det (jeg tåler svetten, og vaskemaskinen får T-skjorten blendahvit igjen), og det skulle være unødvendig. Skriftlig klagebehandling gir tid til å tenke, reflektere, stryke og legge til, noe som ikke er mulig på samme måte i en muntlig prosess.

Det er viktig for FER at vi som psykologer inngår i en seriøs fagetisk refleksjon i klagesaker. Det er jeg enig i. Men vi er uenige i rammebetingelser og metodikk. Garmannslund skriver at endringene i FERs arbeid er godt forankret i teori og forskning, uten at hun viser til verken teori eller forskning.

Jeg er ikke overbevist om at den nye prosedyren vil stimulere til viktig etisk bevisstgjøring for den innklagede psykologen. Det hadde vært fint om FER ville diskutere det, i stedet for å fortsette sitt ivrige forsvar for modellen vi nå har. En større åpenhet fra deres side kan fremme fagetisk refleksjon og læring.

Referanser

Bull, R. M. (2024, 10. januar). Fagetisk refleksjon omfatter også klageordningen. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2024/01/fagetisk-refleksjon-omfatter-ogsa-klageordningen>

Dalen, N. & Dalen, K. (2024, 10. januar). Fagetisk refleksjon – eller ein tur i mørkeret? *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2024/01/fagetisk-refleksjon-eller-ein-tur-i-morkeret>

- Garmannslund, M. E. (2024a, 5. januar). Fra rett eller galt til veien er målet. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2024/01/fagetisk-refleksjon-er-en-plikt>
- Garmannslund, M. E. (2024b, 16. januar). Fra rett eller galt til veien er målet. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*. <https://psykologtidsskriftet.no/debatt/2024/01/fra-rett-eller-galt-til-veien-er-malet>
- Grøndahl, P. (2024, 2. januar). Tvangsetikk. *Tidsskrift for Norsk psykologforening*, 60(1), 50–52. <https://psykologtidsskriftet.no/kronikk/2024/01/tvangsetikk>